

⊗ שם הכלי: שאלון לכידות משפחתית והסתגלות לשינויים (FACESIII)
(Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scales)

⊗ פותח בשנת: 1980 גרסה ראשונה (גרסה ראשונה: Olson, Russel, & Spenkile, 1980), 1985 גרסה שלישית.

⊗ על ידי: Olson, Portner & Lavee (1985).

⊗ תורגם לעברית בשנת: 1990 על ידי: דרורי וטייכמן (1990), (Teichman & Navon, 1990).

1	מטרת הכלי	השאלון מעריך את מידת הלכידות ואת יכולת ההסתגלות המשפחתית.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	משפחה של הילד/מבוגר עם פיגור שכלי
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי
5	מבנה הכלי	השאלון בוחן שני מימדים: 1. לכידות משפחתית - 10 פריטים (הפריטים האי-זוגיים). הסולם מתייחס למידת הקרבה המשפחתית, גבולות משפחתיים וזמן בילוי משותף ומשקף את תחושת חברי המשפחה לגבי מידת החיבור או הנפרדות בתוך המשפחה. למשל: "אנו אוהבים לעשות דברים במסגרת משפחתנו המצומצמת בלבד" 2. הסתגלות לשינויים - 10 פריטים (הפריטים הזוגיים). הסולם מתייחס ליכולת מנהיגות, משמעת, חוקים ומשא ומתן ומשקף את מידת הגמישות ויכולת ההשתנות המשפחתית. למשל: "המשפחה שלנו מנסה דרכים חדשות לטפל בבעיות".
6	סוג סולם המדידה	הפריטים מדורגים על ידי המשיב על סולם בן 5 דרגות: מ"כמעט אף פעם" (1), עד "כמעט תמיד" (5). ציון גבוה יותר (סכום הדרוגים), מעיד על מידה גבוהה יותר של לכידות משפחתית או הסתגלות לשינויים.
7	סוג הפריטים בכלי	דירוג
8	אורך הכלי	20 היגדים
9	מהימנות	מחברי השאלון מדווחים על מהימנות אלפא קרונברך של .77 עבור מימד הלכידות המשפחתית, .62 עבור מימד ההסתגלות לשינויים ו-.87 עבור הציון הכללי (Olson et al., 1985). במחקרה של פינדלר (2009) אלפא של קרונברך ללכידות המשפחתית היתה .78 ולהסתגלות לשינויים .72. כהן (2008) ציינה כי: "ציוני קרונברך אלפא לבדיקת מהימנות כעקבות פנימית נעים בין .77-.81. בעבור סולם הלכידות ו-.69 בעבור סולם יכולת ההסתגלות (Margalit & Kleitman, 2006) ובמחקר הנוכחי .72 בעבור סולם הלכידות ו-.80 בעבור סולם יכולת ההסתגלות".
10	תקיפות	תקפות השאלון נבדקה באמצעות תוקף מתכנס ונמצאו מתאמים גבוהים (Edam, Cole & Howard, 1990).

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
558	כהן אלישבע (2008). בדיקת הקשר בין אווירה משפחתית, קוהרנטיות ותקווה הורית להשתתפותם של ילדים ומתבגרים עם פיגור שכלי בגילי 10-21. תואר שני. אוניברסיטת תל אביב. מנחה: ברט אורית
31	פינדלר ליאורה (2009). חווית הסבות בקרב סבים וסבתות לילדים עם/וללא נכות אינטלקטואלית.

שאלון לכידות משפחתית והסתגלות לשינויים ||| FACES

Olson, Portner & Lavee (1985)

להלן מספר משפטים בהם משתמשים אנשים בדרך כלל לתיאור משפחותיהם. קרא/י כל משפט בעיון. בחר/י בספרה המתאימה ביותר לתיאור משפחתך והקף/י אותה בעיגול. אנא ענה/י על כל פריטי השאלון. אין תשובות נכונות ובלתי נכונות. תשובותיך תשמרנה בסודיות.

כמעט אף פעם לעיתים רחוקות לפעמים לעיתים קרובות כמעט תמיד

5 4 3 2 1

5 4 3 2 1

1. בני המשפחה מבקשים
 עזרה זה מזה.

5 4 3 2 1

2. כשצריך לפתור בעיות
 שומעים להצעות של הילדים.

5 4 3 2 1

3. אנו מקבלים בחיוב זה
 את חבריו של זה.

5 4 3 2 1

4. לילדים יש מה לומר ביחס
 למשמעת הנדרשת מהם.

5 4 3 2 1

5. אנו אוהבים לעשות דברים במסגרת
 משפחתנו המצומצמת בלבד.

5 4 3 2 1

6. לכל אחד/ת מבני המשפחה תרומה
 בהחלטות משפחתיות חשובות

- 5 4 3 2 1 7. בני המשפחה מרגישים קרבה
לשאר חברי המשפחה, יותר מאשר
לאנשים מחוץ למשפחה.
-
- 5 4 3 2 1 8. משפחתנו משנה את דרך טיפולה
במשימות.
-
- 5 4 3 2 1 9. בני המשפחה אוהבים לבלות
זמן פנוי זה עם זה.
-
- 5 4 3 2 1 10. המשפחה שלנו מנסה דרכים
חדשות לטפל בבעיות.
-
- 5 4 3 2 1 11. בני המשפחה מרגישים קרבה
לזה לזה.
-
- 5 4 3 2 1 12. הילדים הם מקבלי החלטות
במשפחתנו.
-
- 5 4 3 2 1 13. כל חברי המשפחה נוכחים
בפעילויות משפחתיות.
-
- 5 4 3 2 1 14. הכללים משתנים במשפחה
שלנו.
-
- 5 4 3 2 1 15. אנו יכולים למצוא בקלות דברים
לעשות יחד במשפחה.
-

- 5 4 3 2 1 16. אנו מחליפים בנינו את החובות במשק הבית.
-
- 5 4 3 2 1 17. בני המשפחה מקבלים מה שהמשפחה מחליטה.
-
- 5 4 3 2 1 18. קשה לזהות מי המנהיגים במשפחה שלנו
-
- 5 4 3 2 1 19. ה"ביחד" המשפחתי חשוב מאוד.
-
- 5 4 3 2 1 20. קשה לומר מי עושה מה בעבודות משק הבית.